

ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության երկրորդ գործողությունների ծրագրի նախագիծ
(2014-2016 թվականներ)

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը շարունակում է հավատարիմ մնալ ավելի բարձր աստիճանի թափանցիկություն և հաշվետվողականություն ապահովելու իր հանձնառությանը, ինչպես նաև քաղաքացիների համար ապահովել այնպիսի կառավարում, որը լավագույնս կհամապատասխանի նրանց կարիքներին և ձգտումներին: Հանրային հաստատությունների և արդյունավետ կառավարման ամրապնդումը եղել է պետության առաջնահերթություններից, և վերջին տասնամյակում Հայաստանի իշխանություններն իրականացրել են մի շարք միջոցառումներ այդ կապակցությամբ:

«Բաց կառավարման գործընկերություն» նախաձեռնությանը միանալու մասին որոշումը համապատասխանում է այդ քաղաքականությանը և արատահայտում է կառավարության հանձնառությունն էապես բարելավելու վերջինիս կողմից մատուցվող ծառայությունների որակը: 2011 թվականից սկսած՝ ԲԿԳ գործընթացը կառավարության օրակարգի կարևորագույն մաս է կազմում՝ գտնվելով կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարարի առաջին տեղակալի անմիջական վերահսկողության ներքո:

2012-2013 թվականներին Հայաստանում տեղի ունեցած խորհրդարանական և նախագահական ընտրությունների հաջողված արդյունքը կարևոր քայլ էր ժողովրդավարության և ազատականացման ճանապարհին: Ակնկալվող դրական ազդեցությունը կառավարության գործունեության վրա նշանակալի է:

Համաշխարհային բանկի և Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի կողմից 2013 թվականի հոկտեմբերի 29-ին հրապարակված՝ «Կարգավորումների ընկալումը ՓՄՁ-ների համար 2014» գեկույցի համաձայն՝ գործարարությամբ զբաղվելու վարկանիշով Հայաստանը 189 երկրների շարքում զբաղեցնում է 37-րդ տեղը՝ նախորդ տարվա համեմատ բարելավվելով դիրքը 3 տեղով: Օգոստոսին «Մուդիս» վարկանիշային կազմակերպությունը Հայաստանի վարկանիշը գնահատել է «կայուն» Ba2՝ նախորդ տարվա «բացասականի» փոխարեն: 2013 թվականի այլ խոշոր միջազգային վարկանիշավորումները նույնպես նպաստավոր են եղել Հայաստանի համար:

ԲԿԳ Հայաստանի առաջին գործողությունների ծրագիրը ներառում է մի շարք հավակնոտ նպատակներ և պարտավորություններ: Ինքնագնահատման գործընթացը, որն իրականացվել է ԲԿԳ-Հայաստան գործողությունների ծրագրից բխող աշխատանքները համակարգող աշխատանքային խմբի կողմից, ցույց տվեց, որ այդ հանձնառությունների մեծամասնությունը հաջողությամբ կատարվել է կամ ավարտին կհասցվի մոտ ապագայում:

Սույն գործողությունների ծրագրում ներառված են առավել մարտահրավերային պարտավորությունները: Այն նաև արտացոլում է այն փորձը, որը կուտակվել է կառավարության և քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների՝ նախադեպը չունեցող համագործակցության արդյունքում, ինչպես նաև քաղված դասերը: Թեև չգրված, սակայն քաղաքացիական հասարակության ներգրավման և ԲԿԳ գործընթացին վերջինիս կողմից ցուցաբերվող աջակցության աստիճանի բարձրացումը մեկ այլ պարտավորություն է, որը Հայաստանի կառավարությունը մտադիր է առավելագույն չափով իրականացնել:

**ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՔԱՅԼԵՐԸ**

Նախորդ տարիներին Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը ձեռնարկել է մի շարք քայլեր՝ ուղղված կառավարման համակարգի թափանցիկության, հաշվետվողականության և արդյունավետության բարձրացմանը: Այս համատեքստում Բաց կառավարման գործընկերությունը ևս մեկ հնարավորություն է կառավարությունները դարձնել առավել բաց և հաշվետու, ունենալ այնպիսի ինստիտուտներ, որոնք կնպաստեն քաղաքացու ակտիվ մասնակցությանը որոշումների կայացման և քաղաքականության մշակման գործընթացներում:

Առավել թափանցիկ և մասնակցային կառավարում ապահովելու նպատակով կառավարությունը ձեռնարկել է մի շարք միջոցառումներ, որոնք ուղղված են պետական մարմինների նկատմամբ մարդկանց վստահության մակարդակի, ինչպես նաև պետական պաշտոնյաների պատասխանատվության աստիճանի բարձրացմանը: Մասնավորապես.

- **Կառավարության որոշումների նախագծերի մշակում.** կառավարության որոշման նախագիծ մշակող մարմիններն այսուհետև նախագիծը տեղադրում են իրենց ինտերնետային կայքում, որպեսզի հանրությունը դեռևս քննարկման փուլում իրագեկվի նախագծի վերաբերյալ և իր առաջարկություններով մասնակից դառնա կառավարության որոշումների ընդունմանը:
- **Կառավարության նիստերի օնլայն հեռարձակում.** կառավարության նիստերը բաց են լրագրողների համար, դրանք զուգահեռաբար հեռարձակվում են online եղանակով: Կառավարությունն ապահովելու է կառավարության նիստերի ուղիղ հեռարձակում՝ կառավարության նիստերի դահլիճից կառավարության մամլո ասուլիսների սրահ: Կառավարությունն այսօր ունի հավատարմագրված մեծ թվով լրատվամիջոցներ, որոնք բոլորը հնարավորություն են ունենալու առաջին հարկում գտնվող սրահից հետևել կառավարության նիստերին՝ օնլայն ռեժիմով: Այնտեղ տեղակայված են համակարգիչներ, որոնցից նրանք ազատորեն պետք է կարողանան օգտվել՝ ապահովելով կառավարության գործունեության հրապարակայնությունը:
- **ՀՀ վերահսկիչ պալատի գործունեության թափանցիկության ապահովում.** այսօր ՀՀ վերահսկիչ պալատի կողմից իրականացված վերահսկողության արդյունքները ևս բաց են ու թափանցիկ: Դրանք զետեղված են www.e-gov.am կայքէջում:
- **Գույքի և եկամուտների հայտարարագրման թափանցիկության ապահովում.** այժմ արդեն բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հայտարարերը հրապարակվում են Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի պաշտոնական կայքէջում (www.ethics.am)՝ համաձայն ՀՀ կառավարության որոշմամբ սահմանված հայտարարագրման ենթակա տվյալների ցանկի:

Պետական կառավարման համակարգում հաշվետվողականության ապահովման նպատակով ներդրվել են նոր սկզբունքներ և մոտեցումներ.

- Ցանկացած միջոցառում կամ միջոցառումների ծրագիր, որ ներկայացվում է որևէ պետական մարմնի կողմից, պետք է պարունակի ծրագրի արդյունքների հստակ ձևակերպում, ընդ որում այդ արդյունքները պետք է լինեն չափելի:
- Պետական կառավարման մարմինները պարբերաբար ներկայացնում են կատարողական հաշվետվություններ, որոնց հիման վրա գնահատվում է նրանց իրականացրած աշխատանքը:
- Կատարողականի հիման վրա գնահատվում է ոչ միայն պետական մարմնի, այլև ամեն մի աշխատակցի կատարած աշխատանքը:

Մատուցվող ծառայությունների որակի և արդյունավետության բարձրացում

ՀՀ կառավարության կողմից մի շարք ոլորտներում իրականացվել են բարեփոխումներ, որոնց նպատակը ՀՀ քաղաքացիների համար որոշ ծառայություններից օգտվելու առավել բարենպաստ պայմաններ ստեղծելն է: Մասնավորապես.

- **Ապրանքի ծագման երկրի հավաստագրի տրամադրում և փորձաքննության անցկացում.** այժմ մինչև 2.5 տոննա գյուղատնտեսական մթերք արտահանող անձինք ներկայացնում են ընդամենը 4 փաստաթուղթ, ստանում հավաստագիր 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում և վճարում 2000 դրամ: Նախկինում ծագման երկրի հավաստագիր ստանալու համար արտահանողները պարտավոր էին ներկայացնել թվով 7 փաստաթուղթ, սպասել 5 աշխատանքային օր և վճարել 25-35 հազ. դրամ:
- **Քաղաքաշինարարական թույլտվություններ.** այժմ միջին ռիսկայնության օբյեկտի (օրինակ՝ մինչև 1500 քմ մակերեսով տնտեսական շինություն) կառուցման համար օրենսդրությամբ սահմանված թույլտվական ընթացակարգերի գումարային ժամկետը կազմում է 27 օր՝ նախկին 5 ամսվա փոխարեն: Եթե բնակելի տուն կառուցելիս նախագիծն ընտրում էք «ՀՀ համայնքներում բազմակի օգտագործման անհատական բնակելի տների նախագծերի կատալոգից» (այսուհետ՝ Կատալոգ) կից աշխատանքային փաստաթղթերով, ապա չի պահանջվի նախագծման առաջադրանք, նախագծային փաստաթղթերի պատվիրում և փորձաքննություն, իսկ շինարարության թույլտվությունը կտրամադրվի եռօրյա ժամկետում: Կատալոգները և աշխատանքային նախագծերը կարող են ձեռք բերվել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության, ՀՀ մարզպետարանների և քաղաքապետարանների պաշտոնական

կայք էջերից՝ վերբեռնման միջոցով, ինչպես նաև յուրաքանչյուր քաղաքապետարանից և գյուղապետարանից:

- **Հայաստանի անշարժ գույքի տեղեկատվական համակարգ.** 2012թ. հունվարի 1-ից գործարկվել է անշարժ գույքի կադաստրի վարման համար նախատեսված՝ «Հայաստանի անշարժ գույքի տեղեկատվական համակարգ» էլեկտրոնային համակարգը, ինչպես նաև հանրությանը անշարժ գույքի կադաստրի էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման համար նախատեսված www.e-cadastre.am կայքը, որը, ի թիվս այլ էլեկտրոնային ծառայությունների, հնարավորություն է տալիս նաև էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնել անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման կամ տեղեկատվության տրամադրման դիմումները:

- **Ճանապարհային ոստիկանության ոլորտի բարեփոխումներ՝ տրանսպորտային միջոցների գրանցման, վարորդական վկայականների տրամադրման, տուգանքների և վճարումների էլեկտրոնային համակարգի ներդրում.** ստեղծվել է մեկ միասնական կենտրոն, որտեղ կենտրոնացված են ճանապարհային ոստիկանության կողմից իրականացվող բոլոր գործառույթներն ու մատուցվող ծառայությունները: Կենտրոնը հնարավորություն է ընձեռում իրականացնելու այնպիսի գործարքներ, ինչպիսիք են՝ տրանսպորտային միջոցների գրանցումը և հաշվառումը, վարորդական վկայականների տրամադրումը, հաշվառման վկայագրերի ձեռքբերումը, առուվաճառքը և այլն:

- **Գույքահարկի և հողի հարկի վճարման առցանց համակարգի** ներդրմամբ վճարումները կատարվում են Երևանի քաղաքապետարանի www.yerevan.am կայքի միջոցով:

- **Կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերի վերանայում (Կարգավորման «Guillotine» ծրագիր).** ՀՀ կառավարության՝ 2011թ. հոկտեմբերի 13-ի որոշմամբ ստեղծվել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմի «Օրենսդրության կարգավորման ազգային կենտրոն» ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկը: Օրենսդրության կարգավորման ազգային կենտրոնի նպատակն է էականորեն թեթևացնել բիզնեսի և քաղաքացիների վրա ընկնող կարգավորումների բեռը՝ առնվազն երկու անգամ կրճատելով գործառնական ծախսերը:

- Դեղերի, դեղանյութերի ներմուծման հավաստագրերի տրամադրման գործընթացը դյուրացնելու, քաղաքացիներին տրամադրվող ծառայությունների որակը և օպերատիվությունը ապահովելու նպատակով ներդրվել է **դեղերի ներմուծման և արտահանման հավաստագրերի տրամադրման մեկ պատուհանի**

սկզբունքով գործող համակարգը, որի օգտագործողները ՀՀ առողջապահության նախարարությունը և ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտեն են: Համակարգի միջոցով էլեկտրոնային եղանակով, առանց առողջապահության նախարարություն և ՊԵԿ այցելելու, հայտատուները (դեղ, դեղանյութ ներմուծողներ) դեղերի, դեղանյութերի ներմուծման հայտերը ներկայացնում են առողջապահության նախարարություն: Հայտերի ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան լինելու դեպքում ՀՀ առողջապահության նախարարությունը ներմուծման թույլտվության համապատասխան հավաստագրի օրինակը համակարգի միջոցով տրամադրում է ՊԵԿ-ին՝ դեղերի, դեղանյութերի ներմուծումը իրականացնելու համար:

Տեսչական բարեփոխումներ

Ստուգում իրականացնող պետական մարմինների կողմից ստուգումների հաճախականությունը խիստ սահմանափակվել է.

- Տարին 1 անգամ՝ բարձր ռիսկայնության տնտեսվարող սուբյեկտների մոտ,
- 3 տարին 1 անգամ՝ միջին ռիսկայնության տնտեսվարող սուբյեկտների մոտ,
- 5 տարին 1 անգամ՝ ցածր ռիսկայնության տնտեսվարող սուբյեկտների մոտ:

Այսուհետ ստուգում իրականացնող պետական մարմինները պարտավոր են մինչև ստուգումներին նախորդող տարվա դեկտեմբերի 1-ը հաստատել և իրենց պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակել ստուգումների տարեկան ծրագիրը (բացառությամբ ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից իրականացվող ստուգումների): Ինչպես նաև մինչև յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 20-ը ստուգում իրականացնող մարմինները հրապարակելու են նախորդ տարվա ընթացքում անցկացված ստուգումների վերաբերյալ հաշվետվություն: Տարեկան ստուգումների ժամանակացույցից դուրս ստուգումները իրականացվում են բացառապես «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3.1 մասով սահմանված հիմքերի առկայության դեպքում:

Հարկային վարչարարության ոլորտում իրականացրած հիմնական բարեփոխումների

- Միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների համար ներդրվել են պարզեցված պարտավորություններով հարկատեսակներ, մասնավորապես.
 - 2011թ. գործում է արտոնագրային վճարներով հարկման ռեժիմը, որը միկրոբիզնեսի համար չի ենթադրում որևէ հարկային հաշվետվություններ ներկայացնելու անհրաժեշտություն:

- 2013թ. գործում է շրջանառության հարկը, որը կոչված է փոխարինելու ԱԱՀ-ն և շահութահարկը մինչև 58.35 մլն. շրջանառություն ունեցող բիզնեսների համար, և ենթադրում է պարզեցված հարկային հաշվառում ու հաշվետվողականություն:
- 2013թ. գործում է նոր եկամտային հարկը, որը փոխարինել է նախկին երկու վճարատեսակները՝ եկամտահարկը և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարները՝ համապատասխանաբար կրճատելով դրանց հետ կապված ներկայացվող հարկային հաշվետվությունների և վճարումների քանակները:
- Էլեկտրոնային ծառայությունների ընդլայնում.
 - Էլեկտրոնային եղանակով հարկային հաշվետվությունների ներկայացման համակարգի կիրառումը դարձել է համատարած: 2013թ. 1-ին կիսամյակի դրությամբ էլեկտրոնային եղանակով հաշվետվություններ ներկայացնող հարկ վճարողների քանակը կազմել է 43,5 հազար սուբյեկտ, ընդ որում՝ այդ վճարողներն ապահովել են վճարվող եկամուտների 95,6%-ը:
 - Էլեկտրոնային հարկային հաշիվների (ԱԱՀ հաշիվներ) դուրսգրման համակարգի կիրառումը շարունակական ընդլայնվել է և 2013թ. 2-րդ եռամսյակին էլեկտրոնային եղանակով հարկային հաշիվներ դուրս գրողների տեսակարար կշիռը կազմել է 87,4%:
 - Գործարկվել և ընդլայնվում է էլեկտրոնային հարկային հիշեցում-ծանուցումների համակարգը: 2013թ. 1-ին կիսամյակի դրությամբ՝ հարկ վճարողներին ուղարկվել է 41055 էլեկտրոնային ծանուցում:
 - Ներդրվել են մի շարք այլ էլեկտրոնային ծառայություններ, որոնք ինտեգրված են հարկային ծառայության վեբկայքի հետ և հասանելի են վերջինիս օգտվողներին, այդ թվում՝ «Առցանց նամակագրության համակարգը», «ՀՀ հարկ վճարողների փնտրման համակարգը», էլեկտրոնային «Հարկային օրացույցը», «Ինտերակտիվ հարցման համակարգը», «Էլեկտրոնային փոստային առաքման համակարգը», էլեկտրոնային «Ինտերակտիվ քարտեզը» և այլն:
- Հարկ վճարողների սպասարկման բարելավում.
 - Գործարկվել են 14 հարկ վճարողների սպասարկման կենտրոններ, որոնք մասնագիտացված կերպով և պատշաճ պայմաններում այցելուներին մատուցում են սպասարկման ծառայությունների ամբողջ շրջանակը:
 - Գործարկվել է հարկային և մաքսային մարմինների հեռախոսազանգերի սպասարկման կենտրոնը, որը հեռախոսակապով և էլեկտրոնային եղանակով պարզաբանումներ է տալիս դիմողներին՝ հարկային օրենսդրության և վարչարարության վերաբերյալ, արձանագրում և ընթացք տալիս դիմողների առաջարկություններին և բողոքներին:

- 2012թ. գործակվել է ՀՀ հարկային ծառայության նոր վեբկայքը, որը կառուցված է նոր տեխնոլոգիական լուծումներով, ապահովում է օգտվողներին ոչ միայն հարկային ամենալայն և բազմազան տեղեկատվությամբ, այլև մուտք է ծառայում դեպի էլեկտրոնային հարկային ծառայություններ:
- 2013թ. ներդրվել է «Օրինապահ հարկ վճարողի» ինստիտուտը՝ նպատակ ունենալով խրախուսել բարեխիղճ հարկ վճարողներին և բարձրացնել նրանց ինքնագնահատումը: Մասնավորապես՝ սահմանված ժամկետներում և կարգով հարկային հաշվարկ-հաշվետվություններ ներկայացնող ու հարկային պարտավորություններ կատարող այն հարկ վճարողների համար, որոնք ինքնուրույն գրանցվում են համապատասխան էլեկտրոնային շտեմարանում, օրենսդրությամբ սահմանված հարկային հսկողության ձևերն ու մեթոդները սահմանափակվում են ռիսկերի բացահայտմանն ուղղված կամերալ ուսումնասիրություններով և վերլուծություններով, ինչպես նաև ապահովվում է նրանց գերավճարների առաջնային վերադարձը և հաշվանցումների իրականացումը:
- Ամենամյա ծրագրերի հիման վրա իրականացվում է հարկ վճարողների զանգվածային իրազեկումը, այդ թվում՝ տպագրվում են «Մաքսատուն» և «Հարկատու» եռամսյա ամսագրերը, ինչպես նաև «Հարկային և մաքսային օրենսդրության և վարչարարության դայջեստ» ամենամսյա ամսագրերը, կանոնավոր լույս է տեսնում «TaxInfo» շաբաթական հեռուստահաղորդաշարը, մշակվում և հրատարակվում իրազեկման նյութեր (ուղեցույցներ, բրոշյուրներ, բուկլետներ, պաստառներ), որոնց էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են նաև հարկային ծառայության վեբկայքում, կանոնավոր կազմակերպվում են իրազեկման միջոցառումներ հարկ վճարողների և լրատվական միջոցառումներ ՋԼՄ-ների համար:

ԲԿԳ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. ԹԱՓԱՆՑԻԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՎՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

1.1 Գույքի և եկամուտների հայտարարագրման թափանցիկության ապահովում

Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց գույքի, եկամուտների ու փոխկապակցված անձանց թղթային տարբերակով ներկայացվող հայտարարագրերից անցում հայտարարագրերի ներկայացման էլեկտրոնային համակարգի, ինչպես նաև նշված հայտարարագրերի ավտոմատ կերպով հրապարակայնացում հանձնաժողովի ինտերնետային կայքի միջոցով:

1.2 «Հանրապետական երկրաբանական ֆոնդ» ՊՈԱԿ-ում առկա երկրաբանական տեղեկության թվայնացում և էլեկտրոնային շտեմարանի ներդրում

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը նախաձեռնել է Հանրապետական երկրաբանական ֆոնդի (այսուհետ՝ Ֆոնդ) արխիվներում պահվող տվյալների թվայնացման ծրագիր՝ ապահովելու սահմանափակ երկրաբանական ռեսուրսների թափանցիկ և արդյունավետ համապատասխանեցումը, ինչպես նաև պահպանելու տեղեկատվությունն արխիվներում: Ծրագրի նպատակներն են՝

- Տվյալները դարձնել լայնորեն հասանելի հարցման հիման վրա՝ Ֆոնդի կայքի միջոցով,
- Պահպանել տեղեկատվությունը, քանի որ արխիվներում առկա տվյալները թղթային են, և դրանց մի մասը վնասվել է վատ պահպանության արդյունքում և ժամանակի ընթացքում էլ ավելի կվնասվի:

1.3 Մշակութային ծառայությունների ոլորտում տեղեկատվության և ծառայությունների մատչելիության ապահովում

Մշակութային արժեքների տեղեկատվական շտեմարանի ստեղծում, որը կապահովի մշակութային արժեքների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրումը, համակարգումը և հանրության լայն շերտերին միասնական ձևաչափով դրանց ներկայացումն ու հասանելիությունը, շարժական ժառանգության հետազոտման, գիտական ուսումնասիրման ու հանրահռչակման արդյունավետության բարձրացումը:

1.4 Կոռուպցիայի նվազեցում. Հայաստանի Հանրապետությունը պաշտոնապես կմիանա ՆԱՏՕ-ի հովանու ներքո իրականացվող «Բարեվարքության ամրապնդում» նախաձեռնությանը: Նախաձեռնության նպատակը

պաշտպանության ոլորտում կոռուպցիայի նվազեցումն ու բաց կառավարման էթիկայի բարելավումն է:

2. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ԽԹԱՆՈՒՄ

2.1 Հանրային ծառայողների գիտելիքների և հմտությունների բարելավում տեղեկատվության ազատության ոլորտում

Համագործակցելով «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» ՀԿ-ի հիմնադրած Տեղեկատվության ազատության կրթական կենտրոնի հետ՝ 200 քաղաքացիական և համայնքային ծառայողների համար կկազմակերպվեն դասընթացներ տեղեկատվության ազատության վերաբերյալ: Այս դասընթացները հանրային ծառայողներին կօգնեն բաց և հաշվետու աշխատել հանրության հետ, ինչպես նաև պատշաճ կերպով մշակել և արձագանքել տեղեկատվություն ստանալու հարցումներին:

2.2 Տեղեկություն ստանալու էլեկտրոնային հարցումներին ընթացք տալու մասին կարգի մշակում

ՀՀ կառավարությունը կմշակի և կընդունի «Պետական կառավարման համակարգում դիմողներից ստացած տեղեկություն ստանալու էլեկտրոնային հարցումներին ընթացք տալու վերաբերյալ» որոշում: Որոշմամբ կհստակեցվեն էլեկտրոնային փոստով ստացվող տեղեկություն ստանալու հարցումները գրանցելու, դրանց ընթացք տալու ժամկետներն ու կարգը:

2.3 Տեղեկություն ստանալու հարցումների վիճակագրության ապահովում

Պետական կառավարման մարմինները յուրաքանչյուր տարեսկզբին կհրապարակեն նախորդ տարվա տեղեկություն ստանալու հարցումների ամփոփ վիճակագրություն՝ (քանի հարցում է ստացվել, քանիսն է բավարարվել, մերժվել և ինչ հիմքով և այլն):

2.4 Պաշտոնական տեղեկատվության պրոակտիվ հրապարակման ապահովում

Հայաստանի Հանրապետության թվով 200 համայնքներում կգործարկվեն համացանցային կայքերը: Նպատակն է բարձրացնել տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության հրապարակայնությունը, թափանցիկությունը և հաշվետվողականությունը: Իրականացվելիք աշխատանքների արդյունքում քաղաքապետարաններում (գյուղապետարաններում) կստեղծվեն անհրաժեշտ կարողություններ համացանցային կայքերի

գործարկումն ու դրանց ընթացիկ սպասարկումը կանոնավոր կերպով իրականացնելու համար:

3. ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ ԲԱՅ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԽԹԱՆՈՒՄ

3.1 Էլեկտրոնային նոտարի ամբողջական համակարգի ներդրում

Էլեկտրոնային նոտարի ամբողջական համակարգի ներդրմամբ նոտարին հնարավորություն կտրվի նոտարական գործողությունների կատարման համար մի շարք փաստաթղթեր կամ տեղեկատվություն ստանալ անձամբ, էլեկտրոնային փաստաթղթերի միջոցով առցանց եղանակով՝ զերծ պահելով դիմողին լրացուցիչ փաստաթղթեր այլ մարմիններից ստանալու պարտականությունից: Բացի այդ՝ հնարավորություն կստեղծվի որոշակի տեսակի հանրային ծառայությունների մատուցման «մեկ պատուհանի կանգառի» ներդրում նաև նոտարիատի բնագավառում. մասնավորապես՝ նոտարական գրասենյակի և համապատասխան պետական մարմինների միջև առցանց կապի և համապատասխան համակարգչային ծրագրերի առկայության դեպքում նոտարը, բացի անհրաժեշտ նոտարական գործողություններից, հնարավորություն կունենա գրասենյակից կատարելու նաև այլ գործառնություններ՝ էականորեն նվազեցնելով հանրային ծառայությունների մատուցման ժամանակը:

3.2 Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման էլեկտրոնային համակարգի ներդրում

2010թ. քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման համակարգում փորձ է կատարվել ստեղծել կենտրոնացված տվյալների բազա: Այսօր բազան արդյունավետորեն գործում է, ինչը հնարավորություն է տալիս զգալիորեն բարելավել մատուցվող ծառայությունների որակը: Մինևույն ժամանակ, նշված համակարգը չի պարունակում համապարփակ տեղեկություններ քաղաքացիական կացության գրանցումների վերաբերյալ, իսկ մինչև 2010թ. իրականացված գրանցումները թվայնացված չեն: Դրա արդյունքում զգալիորեն նվազում է տվյալների բազայի (տեղեկատվական համակարգի) արդյունավետությունը: Մեծ կարևորություն ունի նաև քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման մարմիններում գրառվող անհատական տվյալների գաղտնիության պահպանությունը: Համապատասխան օրենսդրական փոփոխություններից և տեղեկատվական համակարգի

տեղակայումից հետո քաղաքացիների համար կնվազի վարչական բեռը, կբարելավվի տվյալների բազայի և տեղեկատվական համակարգի անվտանգությունը, առավել կպահպանվեն քաղաքացիների շահերը:

3.3 Մաքսային ձևակերպման ոլորտում՝ նախնական հայտարարագրման և ամբողջովին էլեկտրոնային հայտարարագրման համակարգերի ներդրում

Գործողության շրջանակներում ակնկալվում է մշակել Ոչայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ ՀՀ օրենքի նախագիծ՝ ներդնելով նախնական տեղեկատվության տրամադրման մեխանիզմ: Վերջինիս համաձայն՝ մաքսային սահմանը հատելուց առաջ ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կներկայացվի մաքսային մարմիններին, ինչի հիման վրա էլ մաքսային սահմանին անց է կացվելու ռիսկերի գնահատում: Ամբողջությամբ էլեկտրոնայնացված համակարգ ձևավորելու նպատակով ակնկալվում է մինչև 2014թ. վերջն ավտոմատացնել հայտարարագրի ներկայացման ընթացակարգը՝ ստեղծելով նախադրյալներ առանց հայտարարագրի թղթային տարբերակի ներկայացման ապրանքների բացթողում իրականացնելու համար:

3.4 Քաղաքաշինական թույլտվությունների տրամադրման էլեկտրոնային համակարգի ներդրում և համայնքների կողմից դրանց փուլային գործարկում

Համակարգի ներդրման միջոցով կապահովվի կառուցապատման գործընթացի իրականացման ընթացքում օրենսդրությամբ սահմանված քաղաքաշինական թույլատվական փաստաթղթերի ձեռքբերման մատչելիությունը՝ արդիական տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման միջոցով: Համակարգի ներդրման սկզբնական փուլում առաջարկվում է գործառույթներն իրականացնել հանրապետության թվով 37 խոշոր քաղաքային համայնքներում՝ 2013-2014թթ., իսկ այլ քաղաքային համայնքներում՝ 2014-2016թթ. ընթացքում:

Համակարգի ներդրման արդյունքում զգալիորեն կբարձրանա կառուցապատման գործառույթներից օգտվողների սպասարկման որակը, գործընթացի թափանցիկությունը, ինչպես նաև կնվազեցվեն կոռուպցիոն ռիսկերը, կապահովվի թույլատվական ընթացակարգերի վերահսկելիությունը ողջ գործընթացի իրականացման ընթացքում:

3.5 Հայաստանի Հանրապետության թվով 250 համայնքներում «Mulberry» էլեկտրոնային փաստաթղթերի շրջանառության համակարգի ներդրում

Նպատակն է հանրային կառավարման ոլորտում փաստաթղթաշարժի միասնական համակարգի ձևավորումը, կառավարման ոլորտում օպերատիվության և որակի բարձրացումը: Արդյունքում ակնկալվում է ապահովել էլեկտրոնային փաստաթղթերի փոխանակում տեղական ինքնակառավարման մարմինների և պետական կամ տարածքային կառավարման մարմինների միջև:

4. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ ԵՎ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ՍԱՄՆԿԱՑՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

4.1 Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման համակարգի ներդրում

2012 թվականից ներդրվում է ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման համակարգ, որը գործում է «մեկ պատուհանի» սկզբունքով: Համակարգը հնարավորություն է տալիս ՀՀ քաղաքացիներին աշխատանքի և սոցիալական պաշտպանության ոլորտին վերաբերող որևէ հարցով դիմել միասնական ընդունարան և ստանալ հնարավոր խնդիրների լուծումը՝ բացառելով դրամական վճարների (կենսաթոշակներ, նպաստներ կամ դրամական օգնություն) համար դիմելիս քաղաքացի-սոցիալական աշխատող անմիջական կապը, դրանով նվազեցնելով կոռուպցիոն ռիսկերը: 2013թ. օգոստոսի դրությամբ հանրապետությունում գործում են ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների 19 կենտրոններ, ևս 35 կենտրոններ նախատեսվում է ձևավորել մինչև 2017թ.:

4.2 Քաղաքացիական հասարակության ցանցի ստեղծում

Համագործակցելով հասարակական կազմակերպությունների հետ՝ կստեղծվի քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների ցանց: ՀՀ կառավարությունն սերտորեն կաշխատի ցանցի հետ՝ ապահովելու ԲԿԳ Գործողությունների ծրագրի հրապարակայնացումն ու իրականացման արդյունավետ ընթացքը: Ցանցը կաջակցի Գործողությունների ծրագրի իրականացմանը, ինչպես նաև կիրականացնի ՀՀ կառավարության հանձնառությունների իրականացման մոնիտորինգ: